

OBSAH

PŘEDMLUVA	11
1. OBECNÉ ASPEKTY JEVU	17
1. 1. Vývoj postavení dítěte ve společnosti	17
1. 1. 1. Obecně	17
1. 1. 2. Vývoj sociálně-právní ochrany dětí na našem území	18
1. 2. Definice jevu	20
1. 2. 1. Týrání	20
1. 2. 1. 1. Tělesné týrání	20
1. 2. 1. 2. Psychické týrání	21
1. 2. 2. Sexuální zneužívání	22
1. 2. 3. Zanedbávání	24
1. 2. 4. Zvláštní formy týrání a zneužívání	26
1. 2. 5. Syndrom CAN, syndrom CSA	26
2. PRÁVNÍ ASPEKTY JEVU	28
2. 1. Ústavní a mezinárodněprávní úprava	28
2. 1. 1. Ústavní normy	28
2. 1. 2. Mezinárodněprávní normy; činnost mezinárodních organizací	29
2. 2. Sociálně-právní ochrana dětí ve vztahu k dětem týraným, zneužívaným a zanedbávaným	31
2. 2. 1. Úvod	31
2. 2. 2. Případy oznamovací povinnosti, sdělování údajů pro potřeby poskytnutí sociálně-právní ochrany dětí	32
2. 2. 3. Právo dítěte požádat o pomoc	35
2. 2. 4. Pomoc dítěti v případech vážného ohrožení	36
2. 2. 5. Poskytování sociálně-právní ochrany dětí pověřenými osobami a činnost komise pro sociálně-právní ochranu dětí	37
2. 2. 6. Práva a povinnosti subjektů při poskytování sociálně-právní ochrany dětí	37
2. 2. 7. Vedení evidence a spisové dokumentace orgány sociálně-právní ochrany dětí	38
2. 3. Trestněprávní úprava týrání, zneužívání a zanedbávání dítěte	39
2. 3. 1. Trestný čin týrání svěřené osoby	39
2. 3. 2. Trestný čin pohlavního zneužívání	42
2. 3. 3. Trestný čin znásilnění	46
2. 3. 4. Trestný čin vraždy	47
2. 3. 5. Trestný čin zanedbání povinné výživy	48
2. 3. 6. Trestný čin ohrožování mravní výchovy	49
2. 3. 7. Trestný čin opuštění dítěte	51
2. 3. 8. Trestný čin kuplířství	52

2. 3. 9.	Trestný čin ohrožování mravnosti	52
2. 3. 10.	Trestný čin únosu	52
2. 3. 11.	Trestný čin obchodování s dětmi	53
2. 3. 12.	Trestný čin obchodování s lidmi za účelem pohlavního styku	53
2. 3. 13.	Možné změny de lege ferenda u trestných činů postihující případy týrání, zneužívání a zanedbávání; právní úprava postihující jednání spočívající v tzv. domácím násilí	54
2. 3. 14.	Současná právní úprava postihující komerční sexuální zneužívání dětí a návrhy de lege ferenda	57
2. 4.	Přestupkový zákon a týrání, zneužívání a zanedbávání dítěte	58
2. 4. 1.	Úvod	58
2. 4. 2.	Právní úprava před 1. 4. 2000	59
2. 4. 3.	Současná právní úprava	59
2. 4. 4.	Kolize zájmů v rámci přestupkového řízení	61
2. 4. 5.	Výkladové stanovisko ke skutkové podstatě přestupku	61
3.	OBECNÉ KRIMINOLOGICKÉ ASPEKTY JEVU	62
3. 1.	Příčiny jevu	62
3. 2.	Kategorie pachatelů trestných činů ohrožujících nezletilé děti	65
3. 2. 1	Obecně	65
3. 2. 2.	Pedofilní pachatelé	67
4.	REALNÝ VÝSKYT JEVU VE SPOLEČNOSTI	69
4. 1.	Úvod	69
4. 2.	Provedené orientační studie v České republice	70
4. 2. 1.	Studie Dětského krizového centra a Ministerstva práce a sociálních věcí	70
4. 2. 2.	Další provedené studie v České republice	70
4. 2. 3.	Hlášení počtu ohrožených dětí jednotlivými resorty	72
4. 3.	Studie provedené v zahraničí	72
5.	MONITORING OHROŽENÝCH DĚTÍ	74
5. 1.	Obsah metodického doporučení	74
5. 2.	Experimentální ověření metodického doporučení k monitoringu dětí týraných, zneužívaných a zanedbávaných	75
5. 3.	Statistické výstupy z experimentálního ověření monitoringu	76
5. 4.	Závěr	77
6.	MOŽNOSTI ODHALOVÁNÍ PŘÍPADŮ DĚTÍ TÝRANÝCH, ZNEUŽÍVANÝCH A ZANEDBÁVANÝCH	78
6. 1.	Odhalování případů ohrožených dětí orgány sociálně-právní ochrany dětí	78
6. 1. 1.	Orgány sociálně-právní ochrany dětí	78
6. 1. 2.	Činnost obecního úřadu obce s rozšířenou působností	79
6. 1. 3.	Sociální práce; vzdělávání sociálních pracovníků	80
6. 1. 4.	Vytvoření systému pomoci ohroženým dětem v rámci správního obvodu; prevence jevu	82

6. 2. Odhalování případů ohrožených dětí pracovníky škol a školských zařízení	85
6. 2. 1. Úvod	85
6. 2. 2. Vzdělávání pedagogů v oblasti prevence výskytu jevu; program předškolního vzdělávání; sexuální výchova	86
6. 2. 3. Právní normy upravující oprávnění a povinnosti pedagogů ve vztahu k případu ohroženého dítěte	88
6. 2. 4. Činnost zařízení výchovného poradenství	90
6. 3. Odhalování případů ohrožených dětí lékaři a dalšími zdravotnickými pracovníky	91
6. 3. 1. Úvod	91
6. 3. 2. Rozdělení tělesných poranění	93
6. 3. 3. Zachování povinné mlčenlivosti lékařů ve vztahu k týraným, zneužívaným a zanedbávaným dětem	97
6. 3. 4. Činnost orgánů činných v trestním řízení v případech týrání, zneužívání a zanedbávání dětí a poskytnutí potřebné součinnosti zdravotníky	100
6. 3. 5. Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů ve vztahu k týraným, zneužívaným a zanedbávaným dětem a statistické zjišťování v oboru praktický lékař pro děti a dorost	101
6. 3. 6. Preventivní prohlídky v oboru praktický lékař pro děti a dorost; spolupráce zákonných zástupců dítěte s praktickými lékaři pro děti a dorost	102
7. VÝSLECH DÍTĚTE ORGÁNY ČINNÝMI V TRESTNÍM ŘÍZENÍ	105
7. 1. Úvod	105
7. 2. Současná právní úprava výslechu nezletilých dětí mladších 15 let	105
7. 3. Specifika výpovědi dítěte; pravidla a podmínky pro výslech dítěte	108
7. 4. Příprava dítěte na výslech orgány činnými v trestním řízení	110
8. POSTAVENÍ DÍTĚTE JAKO POŠKOZENÉHO V TRESTNÍM ŘÍZENÍ	112
8. 1. Úvod	112
8. 2. Práva a povinnosti poškozeného v průběhu trestního řízení a uplatnění jeho práva na náhradu škody způsobenou trestným činem	113
8. 3. Současná právní úprava a možné změny de lege ferenda	123
9. NÁSLEDNÁ PÉČE O DĚTI TÝRANÉ, ZNEUŽÍVANÉ A ZANEDBÁVANÉ	125
9. 1. Léčba akutních stavů, krizová intervence	125
9. 2. Rozsáhlé šetření souvisejících okolností s případy týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte	127
9. 3. Etapa dlouhodobého sledování dítěte a jeho rodiny; komplexní podpora a pomoc definitivně upravit narušené základní vztahy mezi členy rodinného systému	130

ZÁVĚR	132
Příloha č. 1 Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnému užívání internetu	139
Příloha č. 2 Experimentální ověření metodického doporučení k monitoringu dětí týraných, zneužívaných a zanedbávaných – podklady pro zpracování statistických výstupů uvedených v kapitole 5. 3.	140
Příloha č. 3 Diagnostický systém potvrzující týrání dítěte	143
Příloha č. 4 Posouzení možného ohrožení dítěte týráním či zanedbáváním	146
Příloha č. 5 Fotografie torna v nemocnici Sv. Ducha v Římě	148
SEZNAM ZÁKLADNÍ LITERATURY	149
SEZNAM DALŠÍ LITERATURY	151
SEZNAM ZAHRANIČNÍ LITERATURY	151
SEZNAM PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ	153
SEZNAM JUDIKATURY	155